

بررسی نقش تعدیلی مالکیت خانوادگی بر رابطه میان مسئولیت اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی

فرهاد فلاح نژاد^۱، راحله همایونی راد^۲ و امیر احسان چابک^{۳*}

^۱ عضو هیات علمی در گروه حسابداری، هشتگرد، ایران. Fallah.college@yahoo.com

^۲ عضو هیات علمی در گروه حسابداری، واحد هشتگرد، دانشگاه آزاد اسلامی، هشتگرد، ایران Rahelehhomayouni@yahoo.com

^۳ کارشناسی ارشد حسابداری، واحد هشتگرد، دانشگاه آزاد اسلامی، هشتگرد، ایران

* (نویسنده مسئول) ae_chabok@yahoo.com

چکیده

مطالعه حاضر به بررسی نقش تعدیلی مالکیت خانوادگی بر رابطه میان مسئولیت اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی می‌پردازد. روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی بوده و طرح آن از نوع تجربی و با استفاده از رویکرد پس‌رویدادی است که به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش، از رگرسیون خطی چندمتغیره که مبتنی بر داده‌های ترکیبی بوده، استفاده شده و با استفاده از روش‌های آماری و اقتصادسنجی به بررسی رابطه بین متغیرهای مستقل و متغیر وابسته پرداخته شده است. یافته‌های پژوهش، حاکی از آن بود مالکیت خانوادگی، بصورت معناداری تعدیل‌کننده ارتباط میان مسئولیت اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی نیست که یافته‌های مذکور در انطباق با یافته‌های فررو و همکاران (۲۰۱۷) می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: مسئولیت‌های اجتماعی، عدم تقارن اطلاعاتی، مالکیت خانوادگی

مقدمه:

امروزه هر موسسه اقتصادی در صورتی موفق است که تقاضای اجتماعی از آن حمایت کند. پیشرفت یک موسسه اغلب به خاطر محبوبیت محصول آن است. همچنان که دنیا به سوی رشد و توسعه پیش می رود نیازهای گذشته رنگ می بازند و نیازهای جدید، تقاضاهای نو و اهداف تازه جایگزین آنها می شوند. بنابراین از یک جنبه، محصول تلاش یک موسسه اقتصادی را (چه کسب و کار یک نفره باشد یا شرکتی بزرگ) می توان متعلق به اشخاص یا شخصی دانست که فکر تاسیس آن به ذهن شان خطور کرده و علاقمند به ادامه فعالیت آن بوده اند. اما، از طرف دیگر فعالیت یک شرکت برای کمک به حفظ زندگی اجتماعی پایدار و پیشرفت و تعالی فرهنگ است، بنابراین یک بنگاه اقتصادی یا کسب و کار، از هر نوعی که باشد، بدون شک یک موجودیت و دارایی همگانی است. منظور از مسئولیت‌های اجتماعی سازمان، پیوستگی و اتحاد میان فعالیت‌ها و ارزش‌های سازمان به گونه‌ای است که منافع تمام ذی‌نفعان، شامل: سهامداران، مشتریان، کارکنان، سرمایه‌گذاران و عموم جامعه، در سیاست و عملکرد سازمان منعکس شود. از سوی دیگر، صنعتی شدن در سراسر جهان سبب ایجاد مسئولیت‌های اجتماعی مهمی شده است که خواه ناخواه اثرهای مالی و غیر مالی خاص خود را برجای می‌گذارد. در اثر جهانی شدن، شرکت‌های واقع در کشورهای در حال توسعه مایل به حرکت به سوی بازارهای جهانی هستند، از این رو به منظور مقبولیت در بازارهای جهانی، باید مسئولیت‌های اجتماعی انجام گرفته خود را به نمایش بگذارند. همچنین شرکت‌ها باید بدانند که گروه‌های مختلف جامعه، متقاضی اطلاعات پاسخگویی اجتماعی هستند، زیرا این اطلاعات در تصمیم‌گیری‌های آنها نقش مهمی دارند. (جلیلی و قیصری، ۱۳۹۳).

۱- اهداف تحقیق:

بررسی نقش تعدیلی مالکیت خانوادگی بر رابطه میان مسئولیت اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی.

۲- فرضیه‌های پژوهش

فرضیه تحقیق: مالکیت خانوادگی، تعدیل‌کننده ارتباط میان مسئولیت اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی است.

۳- مدل تحلیلی پژوهش

مدل رگرسیونی در جهت آزمون فرضیه تحقیق

$$GRI_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 IA_{it} + \alpha_2 Family_{it} + \alpha_3 GRI_Family_{it} + \alpha_4 FRQ_{it} + \alpha_5 HHI_{it} + \alpha_6 Size_{it} + \alpha_7 Growth_{it} + \alpha_8 Leverage_{it} + \alpha_9 Roa_{it} + \mu_{it}$$

۴- قلمروی پژوهش

پژوهش حاضر در بازه زمانی ده ساله ۱۳۸۶-۱۳۹۵ صورت خواهد گرفت.

۵- روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، یک پژوهش کاربردی، از لحاظ شیوه انجام کار، توصیفی-عللی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، یک پژوهش کتابخانه‌ای می‌باشد.

۶- جامعه آماری، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه

جامعه آماری در این پژوهش، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از ابتدای سال ۱۳۸۶ تا پایان سال ۱۳۹۵ به مدت ده سال می‌باشد. برای حصول به نمونه آماری مطلوب از روش حذف سیستماتیک استفاده شده و جامعه آماری با استفاده از محدودیت‌های زیر تعدیل شده است:

۱. عضویت ده ساله شرکت‌های نمونه (طی سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۹۵)، در بورس اوراق بهادار تهران.

۲. داشتن سال مالی منتهی به پایان ۲۹ اسفند ماه.

۳. وجود اطلاعات مالی کافی در جهت سنجش متغیرهای تعریف شده.

۴. عدم تغییر سال مالی.

۵. عدم فعالیت در حوزه بانکها و سایر مؤسسات مالی، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری و هلدینگ و لیزینگ.

۷- پیشینه پژوهش

محمود سلطانی (۱۳۹۶) به بررسی تأثیر مسئولیت اجتماعی بر نقد شوندگی سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. در نهایت این نتیجه حاصل شد که ارائه اطلاعات مربوط به روابط کارکنان، اطلاعات مربوط به مشارکت اجتماعی و اطلاعات مربوط به تولید بر نقدشوندگی سهام، تأثیر مثبت و معناداری دارند.

حسین علیزاده (۱۳۹۵) به بررسی رابطه مسئولیت اجتماعی و سطح نگهداشت وجه نقد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. یافته‌های پژوهش، حاکی از آن بود که مسئولیت اجتماعی بر ریسک اختصاصی و ریسک سیستماتیک، تأثیر منفی و معنادار و بر حاکمیت شرکتی، تأثیر مثبت و معناداری دارد.

✓ رحمانی (۱۳۹۴) به بررسی تأثیر افشای اختیاری اطلاعات اجزای سرمایه فکری بر عدم تقارن اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش حاکی از این مطلب بود که افشای اختیاری اطلاعات سرمایه فکری، در دوره مورد بررسی، زمینه‌های کاهش عدم تقارن اطلاعاتی را فراهم آورده است. قاسمی و نامدار (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی تأثیر ویژگی‌های هیأت مدیره بر کیفیت گزارشگری مالی در شرایط وجود و نبود عدم تقارن اطلاعاتی پرداختند. آنان دریافتند که ویژگی‌های هیأت مدیره بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبت و معناداری دارد و این تأثیر در شرایط نبود عدم تقارن اطلاعاتی بیشتر است.

✓ هاشمی و همکاران (۱۳۹۳) به بررسی تأثیر چسبندگی هزینه‌ها بر محافظه‌کاری شرطی و عدم تقارن اطلاعاتی پرداختند. نتایج حاصل از فرضیه‌های پژوهش نشان داد که پس از کنترل اثر چسبندگی هزینه‌ها، محافظه‌کاری شرطی کاهش می‌یابد، به این معنا که بخشی از الگوی عدم تقارن زمانی سود ناشی از چسبندگی هزینه‌ها می‌باشد.

✓ جلیلی و قیصری (۱۳۹۳) به بررسی ارتباط بین کیفیت سود و مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. یافته‌های پژوهش حاکی از رابطه معنادار منفی بین افشای مسئولیت اجتماعی، میزان افشای اطلاعات مربوط به روابط کارکنان، تولید و محیط زیست با مالکیت نهادی بود.

✓ مران‌جوری و علی‌خانی (۱۳۹۳) به بررسی مسئولیت‌های اجتماعی و راهبری شرکتی پرداختند. یافته‌ها بیانگر آن بود که بین اندازه شرکت با سطح اطلاعات زیست‌محیطی و اجتماعی رابطه معنی‌دار مثبتی وجود دارد، اما بین سطح اطلاعات زیست‌محیطی و اجتماعی و سرمایه‌گذاران نهادی و مدیران غیر موظف رابطه معنی‌داری مشاهده نشد.

✓ شمس و سلیمانی اشرفی (۱۳۹۲) به بررسی رابطه بین حد نوسانات قیمت و عدم تقارن اطلاعاتی پرداختند. نتایج نشان داد که بین حد نوسانات قیمت و عدم تقارن اطلاعاتی و نیز ارزش معاملات و عدم تقارن اطلاعاتی رابطه معناداری وجود دارد.

✓ قربانی و عدیلی (۱۳۹۱) در پژوهش خود رابطه نگهداشت وجه نقد، ارزش شرکت و عدم تقارن اطلاعاتی را بررسی نمودند. نتایج تحقیق حاکی از این مطلب بود که در وضعیت عدم تقارن اطلاعاتی بین نگهداشت وجه نقد و ارزش شرکت رابطه معکوس و معناداری هست.

✓ وکیلی فرد و همکاران (۱۳۹۰) به بررسی اثر افزایش افشای اطلاعات ناشی از اجرای استانداردهای حسابرسی تجدیدنظر شده بر عدم تقارن اطلاعاتی پرداختند. نتایج تحقیق بیانگر عدم تأثیر استانداردهای حسابرسی تجدیدنظر شده بر عدم تقارن اطلاعاتی بود.

✓ فرورو و همکاران (۲۰۱۷) به بررسی رابطه مسئولیت های اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت های با مالکیت خانوادگی پرداختند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه های پژوهش حاکی از این مطلب بود که افشای اختیاری اطلاعات مسئولیت های اجتماعی، در دوره مورد بررسی، زمینه های کاهش عدم تقارن اطلاعاتی را فراهم آورده است.

✓ چیونگ (۲۰۱۶) در پژوهشی تحت عنوان رابطه مسئولیت اجتماعی شرکت ها و سطح نگهداشت وجه نقد، نتیجه گیری نمودند که ریسک اختصاصی، ریسک سیستماتیک، مسئولیت اجتماعی و حاکمیت شرکتی بر نگهداشت وجه نقد تأثیر دارد، مسئولیت اجتماعی بر ریسک اختصاصی شرکت تأثیر دارد، مسئولیت اجتماعی بر ریسک سیستماتیک شرکت تأثیر دارد و مسئولیت اجتماعی بر حاکمیت شرکتی تأثیر دارد.

✓ سابت و هنی (۲۰۱۵) در پژوهشی به بررسی رابطه بین قیمت پیشنهادی خرید، عدم تقارن اطلاعاتی و تحصیل دارایی های نفت و گاز پرداختند. آنان دریافتند که رابطه معناداری میان متغیرهای مذکور وجود ندارد.

✓ پتاچی (۲۰۱۵) به بررسی رابطه عدم تقارن اطلاعاتی و ساختار سرمایه پرداخت. وی دریافت که عدم تقارن اطلاعاتی در شرکت هایی که دارای سطح بالایی هستند، بیشتر است.

✓ آلوسا و همکاران (۲۰۱۵) به بررسی رابطه میان افشای اختیاری، عدم تقارن اطلاعاتی و کیفیت نظام راهبری شرکتی پرداختند. آنان دریافتند که با افزایش افشای اختیاری، عدم تقارن اطلاعاتی کاهش و کیفیت نظام راهبری شرکتی افزایش می یابد.

✓ احسان و کالیم (۲۰۱۲) ابعاد مورد استفاده برای سنجش مسئولیت اجتماعی شرکت ها شامل دو بعد کارکنان و مشارکت اجتماعی (هدایا و کمک های بلاعوض) را مورد بررسی قرار دادند. یافته ها بیان کننده این بود که شرکت های پاکستانی در امور اجتماعی و بهبود استانداردهای زندگی و تسهیلات بهتر برای آموزش و سلامت کارکنان و حمایت های محیطی در تغییرات هزاره جدید توجه دارند و اعتقاد بر این است که این امر سبب ایجاد اعتماد و اطمینان کارکنان شان بر شرکت خواهد شد.

✓ نیروانتو و همکاران (۲۰۱۱) به بررسی ارتباط بین افشای مسئولیت اجتماعی و درصد مالکیت نهادی در صنعت چوب سازی و کاغذ سازی پرداختند. نتایج تحقیق بر آن بوده است که بین درصد مالکیت نهادی با افشای مسئولیت اجتماعی و روابط کارکنان رابطه معنی دار و مثبتی وجود دارد.

✓ سای و همکاران (۲۰۰۸) به مطالعه اثر اطلاعات نامتقارن بر سه ساز و کار اصلی حاکمیت شرکتی (شدت) نظارت هیأت مدیره، انضباط بازار پرداخته اند. آنها دریافتند شرکت های دارای عدم تقارن اطلاعاتی بیشتر، به استفاده کمتر از نظارت هیأت مدیره، انضباط بیشتر بازار و داشتن عملکرد مدیریت ارشد بالاتر، گرایش دارند.

یافته های پژوهش:

آمار توصیفی متغیر های پژوهش در نگاره 1 نشان داده شده است.

۸- نگاره ۱: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در دوره مورد بررسی

مشاهدات	کشیدگی	چولگی	انحراف معیار	کمینه	بیشینه	میانه	میانگین	نماد متغیر
۹۳۰	-۰.۰۲۱	-۰.۷۷۷	۰.۲۲۳	۰.۰۲۵	۰.۹۹۸	۰.۶۶۷	۰.۶۲۸	LEVERAGE
۹۳۰	۳.۵۵۲	۱.۹۹۶	۱.۶۳۲	-۰.۸۳۰	۸.۶۷۵	۰.۳۷۲	۱.۱۰۹	ROA
۹۳۰	-۸.۶۶۰	-۲.۱۵۷	۰.۲۱۴	-۰.۷۶۹	۰.۸۹۳	۰.۶۳۶	۰.۵۹۸	GROWTH
۹۳۰	۰.۷۳۴	۱.۲۹۷	۰.۱۴۱	۱.۹۰۲	۲.۴۹۰	۲.۰۰۹	۲.۰۵۷	IA
۹۳۰	۲.۲۲۰	۶.۳۵۸	۰.۷۸۴	۱.۱۳۰	۱۰.۵۸۴	۱.۶۸۰	۱.۸۸۲	FRQ
۹۳۰	۰.۴۶۶	۰.۶۴۱	۱.۵۹۹	۹.۵۸۳	۱۹.۰۰۹	۱۳.۶۶۳	۱۳.۸۸۴	SIZE
۹۳۰	۰.۷۳۴	۱.۲۹۷	۰.۱۳۳	۰.۰۰۲	۰.۵۵۵	۰.۱۰۲	۰.۱۴۸	HHI
۹۳۰	۶.۷۶۲	۲.۹۵۸	۰.۲۸۰	۰.۰۰۰	۱.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۸۶	FAMILY
۹۳۰	-۰.۶۶۴	-۰.۱۸۸	۰.۱۸۷	۰.۰۷۱	۰.۹۲۹	۰.۴۲۹	۰.۴۵۲	GRI
۹۳۰	۲.۴۸۲	۳.۶۳۵	۰.۱۴۴	۰.۰۰۰	۰.۸۵۷	۰.۰۰۰	۰.۰۴۱	GRI*FAMILY

۹- آزمون نرمال بودن توزیع آماری جملات خطای فرضیه پژوهش

پیش فرض آنکه آزمون‌های آماری، نتایج صحیحی را تبیین نمایند، کسب اطمینان از نرمال بودن توزیع آماری جملات خطای فرضیه پژوهش ضروری می باشد. بدین منظور، برای بررسی نرمال بودن توزیع آماری جملات خطای فرضیه پژوهش از آزمون جارک - برا در محیط نرم افزاری ایویوز استفاده شده است. توزیع آماری آزمون مذکور بصورت زیر است:

توزیع آماری جملات خطای فرضیه پژوهش دارای توزیع نرمال است: H_0

توزیع آماری جملات خطای فرضیه پژوهش دارای توزیع نرمال نیست: H_1

نتایج آزمون مذکور در نگاره ۲ ارائه شده است.

۱۰- نگاره ۲: نتایج آزمون نرمال بودن توزیع آماری جملات خطای فرضیه پژوهش

نام متغیر	نماد	آماره جارک برا	احتمال آماره جارک برا
جملات خطای فرضیه	RESIDUAL	۸۶,۸۲۷	۰,۰۹۵

به لحاظ آنکه احتمال آماره جارک - برا برای توزیع آماری جملات خطای فرضیه پژوهش، بیشتر از سطح خطای ۵٪ است، فرض H_0 تأیید شده و نرمال بودن توزیع آماری آن را تأیید می نماید.

۱۱- بررسی پایایی متغیرهای پژوهش

پایایی به این معناست که میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان، و کوواریانس آنها، در بین سال‌های مختلف ثابت بوده است. بدین منظور از آزمون لوین، لین و چو استفاده شده و نتایج آزمون مذکور در نگاره ۳ نشان داده شده است. توزیع آماری آزمون مذکور بصورت زیر است:

داده‌های متغیرها پایا نیستند: H_0

داده‌های متغیرها پایا هستند: H_1

۱۲- نگاره ۳-۴: آزمون پایایی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد	آزمون لوین، لین و چو	
		آماره آزمون	احتمال آماره آزمون

آزمون لوین، لین و چو		نماد	نام متغیر
احتمال آماره آزمون	آماره آزمون		
۰,۰۰۰۰	-۴۱,۰۹۸	IA	عدم تقارن اطلاعاتی
۰,۰۰۰۰	-۴۵,۵۵۴	GRI	مسئولیت‌های اجتماعی
۰,۰۰۰۰	-۳۹,۶۰۳	FAMILY	مالکیت خانوادگی
۰,۰۰۰۰	-۲۳,۰۰۸	GRIFAMILY	تعامل مسئولیت‌های اجتماعی
۰,۰۰۰۰	-۲۶,۵۹۷	FRQ	کیفیت گزارشگری مالی
۰,۰۰۰۰	-۲۸,۸۸۸	HHI	رقابت در بازار محصول
۰,۰۰۰۰	-۵۲,۱۴۵	SIZE	اندازه شرکت
۰,۰۰۰۰	-۷۰,۵۵۴	GROWTH	رشد شرکت
۰,۰۰۰۰	-۳۶,۵۹۲	LEVERAGE	اهرم مالی
۰,۰۰۰۰	-۴۹,۵۶۲	ROA	بازده دارایی‌ها

بر اساس نتایج بدست آمده، این نتیجه حاصل شد که متغیرهای پژوهش در دوره بررسی، پایا بوده‌اند. زیرا احتمال آماره آزمون لوین، لین و چو در تمامی متغیرها، کمتر از سطح خطای ۵٪ بوده است.

۱۳-

۱۴- بررسی نبود همخطی میان متغیرهای مستقل و کنترلی

نتایج بررسی نبود همخطی میان متغیرهای پژوهش در نگاره ۴ نشان داده شده است.

۱۵- نگاره ۴: نتایج بررسی همخطی میان متغیرهای مستقل و کنترلی پژوهش

آماره‌های همخطی		متغیرهای مستقل و کنترلی	
عامل تورم واریانس (VIF)	تلرانس	نماد	نام متغیر
۲,۰۶۵	۰,۴۸۶	GRI	مسئولیت‌های اجتماعی
۲,۰۴۸	۰,۴۰۷	FAMILY	مالکیت خانوادگی
۲,۰۶۵	۰,۴۱۶	GRIFAMILY	تعامل مسئولیت‌های اجتماعی و مالکیت خانوادگی
۲,۴۵۷	۰,۴۵۳	FRQ	کیفیت گزارشگری مالی
۲,۰۶۴	۰,۴۸۵	HHI	رقابت در بازار محصول
۲,۰۱۱	۰,۴۹۹	SIZE	اندازه شرکت
۲,۰۶۶	۰,۴۸۸	GROWTH	رشد شرکت
۲,۰۱۴	۰,۴۴۵	LEVERAGE	اهرم مالی
۲,۰۱۳	۰,۴۴۴	ROA	بازده دارایی‌ها

با توجه به آنکه مقدار تلرانس در همه متغیرها، بیشتر از ۰/۲ بوده و مقدار عامل تورم واریانس کمتر از پنج قرار می‌باشد، لذا می‌توان نتیجه گرفت که میان متغیرهای پژوهش، همخطی وجود ندارد.

۱۶- آزمون واریانس ناهمسانی

در پژوهش حاضر، برای تشخیص واریانس ناهمسانی از آزمون وایت استفاده شده و نتایج در نگاره ۵ بیان شده است. توزیع آماری آزمون مذکور بصورت زیر است:

همسانی واریانس: H_0

ناهمسانی واریانس: H_1

۱۷- نگاره ۵: بررسی واریانس ناهمسانی متغیرهای پژوهش

نام آزمون	فرضیه	آماره آزمون	درجه آزادی	احتمال آماره آزمون
وایت	اول	۴,۱۸۴	(۵,۴۳۲)	۰,۰۵۹۳

نتایج به دست آمده حاکی از آن است مقدار احتمال آزمون مذکور، بیشتر از سطح خطای ۵٪ است، لذا حاکی از همسانی واریانس بوده و ملاحظه شد که مشکل ناهمسانی واریانس وجود ندارد.

۱۸- آزمون چاو و هاسمن

در مرحله نخست، با استفاده از آزمون چاو، به انتخاب الگوی داده های تلفیقی در برابر داده های تابلویی پرداخته شده است. فرض های مربوط به این آزمون بصورت زیر تبیین می گردند:

H_0 : پذیرش داده های تلفیقی

H_1 : پذیرش داده های تابلویی

نتیجه آزمون مذکور در نگاره ۶ نشان داده شده است.

۱۹- نگاره ۶: بررسی نتایج آزمون چاو

نام آزمون	فرضیه	آماره آزمون	درجه آزادی	احتمال آماره آزمون
چاو	اول	۵۶,۱۹۸	(۱۶۶,۵۵۲)	۰,۰۰۰۰

بر طبق داده های نگاره فوق، مقدار احتمال آماره آزمون چاو، کمتر از سطح خطای ۵٪ از این رو به منظور انتخاب الگوی اثرات ثابت در برابر الگوی تصادفی، جهت انجام رگرسیون داده های ترکیبی، از آزمون هاسمن استفاده می شود. فرض های مربوط به این آزمون بصورت زیر تبیین می گردند:

H_0 : استفاده از روش اثرات تصادفی

H_1 : استفاده از روش اثرات ثابت

نتیجه آزمون مذکور در نگاره ۷ نشان داده شده است.

۲۰- نگاره ۷: بررسی نتایج آزمون هاسمن

نام آزمون	فرضیه	آماره آزمون	درجه آزادی	احتمال آماره آزمون
هاسمن	اول	۵۷,۱۸۴	۱۱	۰,۰۰۰۳

همانگونه که مشخص است، مقدار احتمال آماره آزمون هاسمن کمتر از سطح خطای ۵٪ می باشد. لذا استفاده از الگوی ثابت در برابر الگوی اثرات تصادفی در فرضیه های پژوهش تأیید می گردد.

۲۱-

۲۲- آزمون فرضیه پژوهش

مدل رگرسیونی اثرات ثابت فرضیه مذکور در نگاره ۸ نشان داده شده است.

۲۳- نگاره ۸: مدل رگرسیونی اثرات ثابت فرضیه پژوهش

متغیرها	آماره‌ها	نماد	ضرایب رگرسیونی	مقدار آماره تی	احتمال آماره تی
مقدار ثابت		C	۰,۰۱۷۷	۰,۱۲۱	۰,۹۰۳۱
مسئولیت‌های اجتماعی		GRI	-۱,۹۷۸	-۱۲,۴۵۶	۰,۰۰۰۰
مالکیت خانوادگی		FAMILY	-۱,۹۴۳	-۵,۱۵۰	۰,۰۰۰۰
تعامل مسئولیت‌های اجتماعی و مالکیت خانوادگی		GRIFAMILY	-۰,۰۰۴	-۰,۱۱۱	۰,۹۱۱۲
کیفیت گزارشگری مالی		FRQ	۱۷,۲۸۸	۳,۶۴۷	۰,۰۰۰۳
رقابت در بازار محصول		HHI	۰,۰۱۲	۱,۱۳۲	۰,۲۵۷۸
اندازه شرکت		SIZE	-۰,۰۵۰	-۲,۴۱۴	۰,۰۰۲۹
رشد شرکت		GROWTH	-۰,۰۱۲	-۰,۲۶۰	۰,۷۹۴۷
اهرم مالی		LEVERAGE	-۰,۰۹۷	-۱,۳۲۲	۰,۱۸۶۵
بازده دارایی‌ها		ROA	۶,۵۵۵	۷,۷۸۷	۰,۰۰۰۰
ضریب تعیین		ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین واتسون	آماره اف	احتمال آماره اف
۰,۱۸۹	۰,۱۰۱	۲,۲۰۹	۲۱,۰۰۸	۰,۰۰۰۰	

نتایج حاصل از نگاره فوق، بیان کننده مطالب زیر می‌باشد:

* مالکیت خانوادگی، بصورت معناداری تعدیل کننده ارتباط میان مسئولیت اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی نیست. زیرا اولاً علامت ضریب رگرسیونی متغیر مربوطه (-۰,۰۰۴)، منفی و ثانیاً مقدار احتمال آماره تی آن (۰,۹۱۱۲)، بیشتر از سطح خطای ۵٪ است. لذا فرضیه پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می‌گردد.

* بر اساس ضریب تعیین تعدیل شده مدل، حدود ۱۰٪ تغییرات متغیر وابسته، ضمن توجه به تأثیر متغیرهای کنترلی، توسط تغییرات متغیرهای توضیحی که در مدل مذکور پیش بینی شده بود، قابل توضیح است.

* برای بررسی خود همبستگی میان متغیرهای پژوهش از آزمون دوربین - واتسون استفاده شده است که چون مقدار آن (۲,۲۰) در بازه بهینه ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، بیان کننده این مطلب است که همبستگی بین واریانس جملات خطا دارای تأثیر گذاری جدی نبوده؛ دارای استقلال بوده و فرض وجود خودهمبستگی میان متغیرها، رد می‌گردد.

* به منظور بررسی معنادار بودن مدل، از آزمون اف استفاده شد و چون احتمال آماره آزمون مذکور (۰,۰۰۰۰)، کمتر از سطح خطای ۵٪ می‌باشد، معنادار بودن رگرسیونی برآزش شده تأیید می‌گردد؛ بعبارت دیگر؛ کلیت رگرسیون بصورت خطی، قابل اعتماد است.

-۲۴

۲۵- بحث و نتیجه گیری

فرضیه پژوهش حاضر، بدنبال برای پاسخی برای این سؤال بود که آیا در شرکت‌های با مالکیت خانوادگی در بورس اوراق بهادار تهران، مالکیت خانوادگی، تعدیل کننده ارتباط میان مسئولیت اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی است؟ نتایج حاصل از آزمون فرضیه پژوهش، بیانگر این مطلب بود که مالکیت خانوادگی بصورت معناداری تعدیل کننده ارتباط میان مسئولیت اجتماعی و عدم تقارن اطلاعاتی نیست. این ارتباط، با توجه به ضریب تعیین تعدیل شده (۰,۱۰) نسبتاً ضعیف، و با توجه به احتمال آماره تی (۰,۹۱۱۲)، معنادار نمی‌باشد.

منظور از مسئولیت‌های اجتماعی سازمان، پیوستگی و اتحاد میان فعالیت‌ها و ارزش‌های سازمان به گونه‌ای است که منافع تمام ذی‌نفعان، شامل: سهامداران، مشتریان، کارکنان، سرمایه‌گذاران و عموم جامعه، در سیاست و عملکرد سازمان منعکس شود. از سوی دیگر، صنعتی شدن در سراسر جهان سبب ایجاد مسئولیت‌های اجتماعی مهمی شده است که خواه ناخواه اثرهای مالی و غیر مالی خاص خود را برجای می‌گذارد. در اثر جهانی شدن، شرکت‌های واقع در کشورهای در حال توسعه مایل به حرکت به سوی بازارهای جهانی هستند، از این رو به منظور مقبولیت در بازارهای جهانی، باید مسئولیت‌های اجتماعی انجام گرفته خود را به نمایش بگذارند. همچنین شرکت‌ها باید بدانند که گروه‌های مختلف جامعه، متقاضی اطلاعات پاسخگویی اجتماعی هستند، زیرا این اطلاعات در تصمیم‌گیری‌های آنها نقش مهمی دارند. مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها موضوعی جدید در ادبیات و تحقیقات حسابداری به شمار رفته و از جنبه‌های مختلف توسط سرمایه‌گذاران، تحلیل‌گران، مدیران و محققین مورد توجه قرار گرفته است. امروزه سهامداران، خواهان سرمایه‌گذاری در شرکت‌هایی هستند که به گونه‌ای مناسب، مسئولیت‌های اجتماعی را انجام می‌دهند. منظور از مسئولیت‌های اجتماعی سازمان، پیوستگی و اتحاد میان فعالیت‌ها و ارزش‌های سازمان به گونه‌ای است که منافع تمام ذی‌نفعان، شامل سهامداران، مشتریان، کارکنان، سرمایه‌گذاران و عموم جامعه، در سیاست و عملکرد سازمان منعکس شود. صنعتی شدن در سراسر جهان سبب ایجاد مسئولیت‌های اجتماعی مهمی شده است که خواه ناخواه اثرهای مالی و غیر مالی خاص خود را برجای می‌گذارد. در اثر جهانی شدن، شرکت‌های واقع در کشورهای در حال توسعه مایل به حرکت به سوی بازارهای جهانی هستند، از این رو به منظور مقبولیت در بازارهای جهانی، باید مسئولیت‌های اجتماعی انجام گرفته خود را به نمایش بگذارند. همچنین شرکت‌ها باید بدانند که گروه‌های مختلف جامعه، متقاضی اطلاعات پاسخگویی اجتماعی هستند، زیرا این اطلاعات در تصمیم‌گیری‌های آنها نقش مهمی دارند. شرکت‌هایی که عدم تقارن اطلاعاتی کمی دارند، ممکن است اطلاعات بیشتری افشاء کنند تا خودشان را از شرکت‌هایی که از لحاظ اقتصادی در وضعیت خوبی نیستند متمایز کنند. یکی از فاکتورهای که بر کاهش عدم تقارن اطلاعاتی شرکت تأثیر می‌گذارد، مسئولیت اجتماعی شرکت می‌باشد. شرکت‌های با عدم تقارن اطلاعاتی کمتر، اطلاعات بیشتری در خصوص مسئولیت‌های اجتماعی افشاء خواهند نمود، چرا که انجام این کار در زمینه مسائل اختصاصی و غیر اختصاصی هزینه کمتری در بردارد.

منابع فارسی

- جلیلی، صابر، قیصری، فرزاد. (۱۳۹۳). بررسی ارتباط بین کیفیت سود و مسئولیت پذیری اجتماعی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابداری، سال چهاردهم شماره ۵۷.
- پارادایم تحقیقاتی آن در حرفه حسابداری، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، شماره ۲۲.
- حسین علیزاده، علی. (۱۳۹۵). بررسی رابطه مسئولیت اجتماعی و سطح نگهداشت وجه نقد در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری. مؤسسه آموزش عالی رجا قزوین.
- رحمانی، رامین. (۱۳۹۴). تأثیر افشای اختیاری اطلاعات اجزای سرمایه فکری بر عدم تقارن اطلاعاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد حسابداری، مؤسسه آموزش عالی تاکستان.
- شمس، شهاب‌الدین و سلیمانی اشرفی، ماریه. (۱۳۹۲). بررسی رابطه بین حد نوسانات قیمت و عدم تقارن اطلاعاتی. پژوهش‌های تجربی حسابداری، دوره ۲، شماره ۷. صص: ۸۲-۶۹.
- قربانی، سعید و عدیلی، مجتبی. (۱۳۹۱). رابطه نگهداشت وجه نقد، ارزش شرکت و عدم تقارن اطلاعاتی. دانش حسابداری، دوره ۳، شماره ۸، صص: ۱۴۹-۱۳۱.

- محمود سلطانی، محراب. (۱۳۹۶). تأثیر مسئولیت اجتماعی بر نقد شونددگی سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خدابنده.
- مران جوری، مهدی، علی‌خانی، مرضیه. (۱۳۹۳). افشای مسئولیت‌های اجتماعی و راهبری شرکتی. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. دوره ۲۱، شماره ۳.
- وکیلی فرد، حمیدرضا، طالب‌نیا، قدرت‌اله و نادری‌پور، مریم. (۱۳۹۰). بررسی اثر افزایش افشای اطلاعات ناشی از اجرای استانداردهای حسابرسی تجدیدنظر شده بر عدم تقارن. پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی (پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی)، دوره ۳، شماره ۱۲، صص: ۵۵-۲۵.
- هاشمی، ابوالقاسم و روزبهان، محمود. (۱۳۹۲). اقتصاد مدیریت. تهران، انتشارات تابان، چاپ هفتم.
- هاشمی، سیدعباس، امیری، هادی و نجاتی، علی. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر چسبندگی هزینه‌ها بر محافظه‌کاری شرطی و عدم تقارن اطلاعاتی. حسابداری مدیریت، دوره ۷، شماره ۴۶-۴۳.
- Alvesa H.S. N. Canadasa, A.M. Rodriguesb.(2015). Voluntary disclosure, information asymmetry and the perception of governance quality: An analysis using a structural equation model. *The Journal of Economic Asymmetries*. Volume 13, Issue 1, January–June 2015, Pages 66–79.
- Ang, J. S., Cole, R. A., & Wuh Lin, J.(2000). "Agency costs and ownership structure", *Journal of Finance*, Vol. 55, pp. 81-106.
- Benjamin, Fung.(2014). The Demand and Need for Transparency and Disclosure in Corporate Governance. *Universal Journal of Management* 2(2): 72-80, <http://www.hrpub.org>
- Cheung, Adrian (Wai Kong).(2016). Corporate social responsibility and corporate cash holdings. To appear in: *Journal of Corporate Finance*. DOI: doi: 10.1016/j.jcorpfin.2016.01.008
- Ehsan, B, Reo, G, Kalim, S.(2012). Corporate Social Responsibility among Pakestan. *Journal of Accounting & Management*, Vol 13, Issue 12.
- Sabet, Amir H., and Heaney, Richard. (2015). Bid-ask spread, information asymmetry and acquisition of oil and gas assets. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, Volume 37, Pages 77–84.
- Sai, Peter J & Yang, Phil Y. 2008. The effects of innovative capabilities and R&D clustering on firm performance: the evidence of Taiwan's semiconductor industry, *Technovation*, 25, 33–43.
- Venkatesh, P. C., and R. Chiang.(1986). Information Asymmetry and the Dealer's Bid-Ask Spread: A Case Study of Earnings and Dividend Announcements", *The Journal of Finance* 41, 5: 1089-1102.
- Wei, S.X., Zhang, C.(2006). Why did individual stocks become more volatile? *Journal of Business* 79: pp 259–292.
- Yang, S. & Kang, Hsin-Hong.(2008). Is synergy always good? Clarifying the effect of innovation capital and customer capital on firm performance in two contexts", *Technovation* 28, 667–678.